

Regeringskansliet, Finansdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Svar på remiss SOU 2024:50 Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn

Region Örebro län har erbjudits möjlighet att yttra sig över SOU 2024:50 Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn.

Regionstyrelsen i Region Örebro län lämnar härmed följande yttrande:

Regionen instämmer i uppfattningen att kommuner och regioner ska ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar för att leverera välfärdstjänster, över hela landet, trots skillnader i skattekraft samt olika demografiska förutsättningar. Ett väl fungerande utjämningsystem är en förutsättning för det.

Utjämningskommitténs arbete är omfattande och kommittén föreslår uppdateringar och förändringar i systemet för att förbättra träffsäkerhet och rättvisa i inkomst- och kostnadsutjämningsystemet. Regionen är positiv till den omfattande utvärdering som skett och finner att det, till följd av systemets komplexitet, är svårt att hävda att någon faktor i förslaget ska adderas, tas bort eller ändras med effekt att öka träffsäkerheten och rättvisan i modellen. Regionen är vidare positiv till att uppdateringar i systemet föreslås.

Regionstyrelsen noterar dock att föreslagna justeringar och dess effekter inte får full ekonomiskt genomslag. Till exempel dämpas den ekonomiska omfördelningen av föreslagna förändringar inom inkomstutjämningsystemet kraftigt, genom att staten endast finansierar effekter av förändringar som ryms inom statens budgetanslag. Den överskjutande delen som uppstår till följd av föreslagna justeringar regleras i stället med en regleringsavgift som fördelas mellan regionerna. Avgiften fastställs med ett enhetligt belopp per invånare, det vill säga en annan fördelningsgrund än de olika förutsättningar som inkomstutjämningsystemet skall utjämna för. En begränsning av de ekonomiska effekternas genomslag finns även inom kostnadsutjämnings-

Postadress
Regionkansliet

Region Örebro län

Box 1613, 701 16 Örebro

E-post: regionen@regionorebrolan.se

systemet, där effekternas omfattning begränsas till 750 kronor per invånare. Regioner som utifrån förslagen får negativa ekonomiska effekter som överstiger 750 kronor per invånare erhåller ett fast införandebidrag som motsvarar den överskjutande differensen. Det fasta införandebidraget finansieras av övriga regioner med en fast införandeavgift.

Avseende frågan om riktade statsbidrag har regionstyrelsen grunduppfattningen att regionsektorn som helhet tjänar på stabila planerings- och finansieringsförutsättningar. En större andel av statsbidragssummor borde därför vara generella statsbidrag eller sektorsbidrag. Regionstyrelsen står därför bakom huvudprincipen att statsbidrag ska vara generella.

Regionen står i huvudsak bakom utjämningskommitténs förslag avseende kriterier för riktade statsbidrag. Det skulle vara en förbättring om de riktade statsbidrag hade ett bredare användningsområde än idag, då behoven kan variera mellan regionerna. Det är positivt om de riktade statsbidragen är tidsbestämda och har en tydlig plan för avveckling eller infasning i det generella statsbidraget redan när de införs. Vidare bör statsbidragen utformas så att den administration de skapar i användarledet kan minimeras. Det kan till exempel åstadkommas genom att kommuner och regioner får en samordnande motpart/myndighet som administrerar och betalar ut bidraget, att riktade statsbidrag inte ska behöva rekvireras i de fall andelen bidrag per region är specificerat i beslutet, samt att delredovisningar inte ska begäras. Regionen anser i enlighet med utjämningskommittén att riktade statsbidrag ska vara av en tillräcklig storlek för att kunna finansiera insatser av betydelse.

Regionen står bakom utjämningskommitténs slutsats om att ett kontinuerligt arbete för att bedriva den kommunala verksamheten effektivt kan motverka höga och ökande skattesatser. Effektiviseringsarbete med ständiga förbättringar är något som måste pågå kontinuerligt. Mot bakgrund av det är regionen positiv till förslaget att Rådet för främjande av kommunala analyser får ökade resurser för att bidra med möjligheter till jämförelser och analyser av effektivitet.

Frågan om tillväxt och tillväxtfrämjande arbete, och hur det kan stimuleras i kommuner och regioner, förtjänas att tas vidare. I Sverige, till skillnad från andra nordiska länder, finns svaga eller inga ekonomiska incitament för en kommun att skapa tillväxt och helt nya arbetstillfällen.

Det vore olyckligt om frågan återigen fastnar genom att kopplas ihop med eventuella tillväxthämmande incitament i utjämningsystemet, varför tillväxtincitamentfrågan bör lyftas i ett större perspektiv. Regionen delar kommitténs inställning att frågeställningen bör utgå från sådana insatser som har en tydligt positiv påverkan på nationell tillväxt.

För Region Örebro län

Andreas Svahn
Regionstyrelsens ordförande

Rickard Simonsson
Regiondirektör